

Sendabideak

KATIXA DOLHARE-ZALDUNBIDE
IDAZLEA

PAULA ESTÉVEZ

Garai batez, zailtasun sozialean ziren familietako neska gazte-
txoak, sistema sozio-ekonomiko
zapaltzailean ahal bezain guti parte
hartu nahian, eskulangintzan planta-
tzen saiatzen diren: bitxi edo apaindu-
ra ekoizpen lanetan lorarazten zituz-
ten beren sortzeko gaitasunak. Egun
aldiz, sistema sozio-ekonomiko libera-
la ez elikatzeke edo berdin oztopatze-
ko helburuarekin, gisa horretako nera-
beek izadia eta gorputza xede dituzten
lanbideak dituzte hautatzen: naturo-
pata, masaje-emaile, hipnotizatzaile,
yoga irakasle eta horrelako ofizioak
dituzte gogoko, ongizatea eta natura-
rekin egiazko harremanak sustatzen
dituztenak. Hori dit behintzat konta-
tu Baionan ari den hezitzaile batek.
Gazte horietako anitzek formakuntza
lasterrak jarraitzen dituzte, aste edo
hilabete zenbatekoak, eskola pribatu
garestitan gehienetan, eta delako ikas-
ketak bururatu orduko berehala aditu
gisa instalatzen omen dira.

Gure inguruan begiratzea aski da: na-
turopata edo hipnotizatzaile bakarren
bat bada, bezeroa hari beha egoten da.
Egoera horrek gogoeta zenbait egin-
arazten dizkit. Bi belaunaldiz hautsi da
izadiari buruzko ohiko ezagutzen trans-

misioa, bai etxeetan, bai gizartean, aurre-
rapena eta modernizazioaren izenean.
Sendabelarrei, zuhaitzei, landareei, ilar-
giari eta izarrei buruzko jakitatea ez da
gehiago belaunaldi batetik bestera iga-
narazten, sorginkeria eta atzerapen ikur
bailiran. Ulergarri da, alabaina, jendar-
teak eta bereziki miseriari asea den gaz-
teriak berreskuratu nahi izatea jakitate
hori, modernitateak gaitza, pozoia eta ku-
tsadura erakarri duelakoan.

Bizkitartean, iruditzen zait aipa-
tutako nerabeak okertzeko arriskuan
daudela: hautatzen dituzten forma-
kuntza gune franko bada seriositasun
eskasekoa. Nola posible liteke zorbait
astez edo hilabetez ezjakina sendagile
bihurtzea, aitzineko gizaldiek mendez
mende eraikitako jakitatea zerabilte-
nean? Eta mediku klasikoek zazpi urte-
tez gutxienik ikastera dedikatu behar
dutenean? Gainera, sektak ez dirateke
urrun: nola segur izan halako edo ho-
lako labelpean dagoen eskola horieta-
ko irakaspena ez dela iluminatu baten
menpeko? Hain zuzen ere, anitzetan
eskola bakoitzak bere historia eta sa-
rea baditu: nola jakin zuzen horien
nondik norakoak? Irakasle gisa, nik
bederen ez nekike gaztetxo bat nola
lagundu arlo horretan bide sendorik

hartzeko, eta pertsonalki medikuntza
alternatiboari funtsez dei egin nahiko
banio, ez nekike nondik jo.

Argi dena da eszeptizismo eta mes-
fidantza orokortuaren garaian bizi ga-
rela: medikuntza eta jakitate klasiko
edo ofizialek, sistema neoliberalarekin
lotuak direlako, norbera okaztatu de-
zakete, eta delako metodo alternati-
boek berengana erakarri. Baina nola
jakin bide horiek onak alaitsuak diren,
neoliberalismoak eragin sasi bideen
artean? Publizitateak goraipatzen du
ongizate indibiduala, multinazionalen
probetxurako; beren aldetik, sektak
proposatzen dituzte meditazio eta ba-
raualdi-egonaldi garesti eta lanjero-
sak. Horien artetik, nola ezagutu egiaz-
ko sendagile alternatiboa, ez ohiko
sendabide sanoak funtsez aholkatuko
dituena?

Egoera honetan, argigileak garen
guraso eta irakasleok gazteengan
nehoiz baino gehiago garatu behar du-
guna da, ene gustuko, espiritu kritikoa
eta jendetasuna, bai meneko gaituen
sistema eta garaiari begira –ez dukete-
nak beharbada gaitzespen urrikigabea
bakarrik merezi– bai itxaropena edo
zoramenaren sorrarazten dizkiguten bide
zentzugabeei begira. ●